

Kort antwoord door patiëntenvertrouwenspersoon op de meest gestelde vragen van cliënten

Veel cliënten en bewoners in de geestelijke gezondheidszorg stellen aan hun patiëntenvertrouwenspersoon een vraag die te maken heeft met hun opname, behandeling, verblijf of bejegening. Hier zijn de meest gestelde vragen kort beantwoord.

- Arts Blz. 3
paginanummering geldt voor de brochure in print, in de raadskamer in Beukenrode verkrijgbaar.
- Behandelingsplan Blz. 3
- Dossier Blz. 3
- Dwangbehandeling Blz. 4
- Klachtencommissie Blz. 4
- Medicijnen Blz. 5
- M&M Blz. 5
- IBS Blz. 6
- Ontslag aangezegd Blz. 6
- Ontslagverzoek Blz. 7
- Paraplumachtiging Blz. 7
- PVP Blz. 8
- RM Blz. 8
- Second opinion Blz. 8
- Separeren Blz. 8
- Voorlopige RM Blz. 9
- Voorwaardelijke machtiging Blz. 9
- Vrijheden Blz. 9

Arts

Heb ik recht op een andere arts of behandelaar?

Ja, in principe heeft u recht op vrije artskeuze. De uitzondering is als er bijvoorbeeld maar één arts werkt op een afdeling. Dan kunt u het recht niet uitoefenen.

Behandelingsplan

Heb ik recht op een behandelingsplan?

Ja. Zodra u bent opgenomen of start met een ambulante behandeling, heeft u recht op een behandelingsovereenkomst met het ziekenhuis waaraan u het recht op behandeling ontleent. Deze overeenkomst krijgt de vorm van een behandelplan. Zo spoedig mogelijk na opname of start van een ambulante behandeling dient de voor u verantwoordelijke behandelaar in overleg met u een schriftelijk behandelplan op te stellen.

Heb ik recht op informatie over mijn behandelplan?

Ja. U heeft recht op informatie. Juist omdat het voor de inhoud en uitvoering van uw behandelplan uw toestemming vereist is, is het belangrijk dat u hierover van tevoren goed voorgelicht bent.

Mag ik het behandelingsplan weigeren?

Uw behandelaar moet met u overleggen over de inhoud van uw behandelingsplan. Als u niet akkoord gaat, zullen alternatieven moeten worden besproken.

Dossier

Mag ik mijn patiëntendossier inzien of kopieën maken?

U heeft recht te weten wat men over u schrijft. Van datgene wat u mag inzien mag u inderdaad kopieën hebben. De kopieerkosten betaalt u zelf.

Hoe lang blijft mijn dossier eigenlijk bewaard?

Na een vrijwillige opname is dat minstens tien jaar, tenzij u eerder een verzoek tot vernietiging indient. Na een opname tegen uw zin, wordt uw dossier ten minste vijf jaar bewaard. Pas daarna kunt u eventueel een verzoek tot vernietiging indienen.

Kan ik zorgen dat mijn dossier vernietigd wordt?

Ja, wanneer u vrijwillig bent opgenomen kan dat. U verzoekt uw hulpverlener schriftelijk om vernietiging en volgens de wet moet dat dan binnen drie maanden gebeuren. Er is echter een uitzondering. Stel dat er informatie in uw dossier staat die voor een ander dan uzelf van groot belang kan zijn, dan mag uw hulpverlener vernietiging tegenhouden.

Wanneer u tegen uw zin bent opgenomen, zijn er andere regels. Pas vijf jaar na uw ontslag, mag uw dossier vernietigd worden. Dat moet dan ook binnen drie maanden na uw verzoek gebeuren. Ook hier geldt dat, wanneer er informatie in uw dossier staat die voor een ander van groot belang is, uw hulpverlener uw verzoek om vernietiging mag weigeren.

De volgende zaken moeten uiterlijk vijf jaar na uw ontslag door het ziekenhuis worden vernietigd; geneeskundige verklaringen, lasten tot inbewaringstelling van de burgemeester en rechterlijke beslissingen tot het verlenen van een inbewaringstelling of rechterlijke machtiging. Ook indien u hier niet om vraagt.

Dwangbehandeling

Wat is dwangbehandeling?

Dwangbehandeling is het behandelen van een psychische stoornis tegen uw wil.

Klachtencommissie

Hoe werkt de klachtencommissie?

Op grond van de wet is ieder psychiatrisch ziekenhuis verplicht een klachtencommissie in te stellen. Die commissie doet een officiële uitspraak over uw klacht. Een klachtencommissie werkt volgens een klachtenreglement. Daarin staat, bijvoorbeeld, hoe lang het duurt voordat de commissie uitspraak doet.

Medicijnen

Mag ik medicijnen weigeren?

Ja. In beginsel heeft u het recht (onderdelen van) uw behandeling te weigeren, dus ook bepaalde medicatie. In de wet staat dat voor uw behandeling uw toestemming vereist is. Onder omstandigheden is medicatie onder dwang mogelijk bij een patiënt die zelf niet meer goed kan beslissen, en bij een onvrijwillig opgenomen patiënt bij wie er sprake is van een noodsituatie of ernstig gevaar.

Ik wil minder medicijnen. Kan dat?

De algemene regel geldt dat voor de inhoud van uw behandeling, opgeschreven in een behandelplan, uw toestemming vereist is. Dit betekent dat u behandelaar met u ook moet overleggen over de hoeveelheid van de medicatie. Uw behandelaar dient u te informeren over de werking ervan en u hierin te adviseren.

Kan ik andere medicijnen eisen?

Nee, eisen van andere medicatie kan niet, wel erom verzoeken. Uw behandelaar hoeft niet ertoe over te gaan u medicatie voor te schrijven die hij niet geschikt voor u vindt. Wel dient hij uw argumenten voor uw verzoek tot andere medicatie serieus in overweging te nemen. Eventueel kunt u een second opinion vragen.

Ik wil medicijnen in eigen beheer. Kan dat?

Dit zal sterk afhangen van uw persoonlijke situatie en de mening van uw behandelaar. Wanneer u bijvoorbeeld toewerkt naar ontslag naar huis of naar een meer zelfstandige afdeling of woonvorm, dan kan medicatie in eigen beheer bijdragen aan het verwerven van meer zelfstandigheid. U kunt dit met uw behandelaar bespreken.

M&M / Middelen en maatregelen

Wat zijn middelen en maatregelen?

Middelen en maatregelen zijn tijdelijke manieren om gevaar af te wenden. Er zijn vijf verschillende middelen en maatregelen; afzondering, separatie, fixatie, medicatie en toediening van vocht of voedsel.

IBS / inbewaringstelling

Wat is een ibs?

Een ibs is een spoedmaatregel om u gedwongen op te nemen in een psychiatrisch ziekenhuis. U kunt een ibs krijgen als mensen uit uw omgeving bang zijn dat u zichzelf of anderen iets zult aandoen.

Ontslag aangezegd

Kan ik tegen mijn zin op straat worden gezet?

Ja, in een aantal situaties kan dat. Dat heet dan een gedwongen ontslag.

Iemand gedwongen ontslaan is een ingrijpende en uiterste maatregel. Daarom moet duidelijk zijn dat er geen alternatief is, bijvoorbeeld door u over te plaatsen naar een andere afdeling. In de volgende situaties kunt u een gedwongen ontslag krijgen

- Wanneer u de huisregels herhaaldelijk overtreedt, kan dat een reden zijn voor gedwongen ontslag. U moet dan al wel minstens een keer zijn gewaarschuwd, of het moet om een ernstige overtreding gaan
- U weigert elke behandeling die men u aanbiedt. Nu heeft u het recht om bepaalde behandelingen of onderdelen ervan te weigeren. De hulpverlener moet u dan een alternatief bieden. Is dat er niet of wijst u dat af, dan mag de hulpverlener de behandelingsovereenkomst stoppen en u met ontslag sturen.
- De reden voor de behandeling is vervallen. Uw toestand kan, volgens uw hulpverlener zo zijn verbeterd dat het niet langer noodzakelijk is dat u in het ziekenhuis verblijft. Als u het met deze opvatting niet eens bent, is het mogelijk dat men u met gedwongen ontslag stuurt.

Wanneer mag men mij niet tegen mijn zin ontslaan?

Als u al jaren in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, mag men u niet zo maar op straat zetten. Men dient dan eerst te kijken of u bijvoorbeeld overgeplaatst kunt worden, naar een andere afdeling of instelling.

Indien het gedrag waarvoor u bent opgenomen en waarvoor het ziekenhuis u behandelt zich nog steeds manifesteert, mag u niet naar aanleiding van dit gedrag worden ontslagen.

Ook ontslag op staande voet is eigenlijk uitgesloten. Het is in strijd met de zorg die een hulpverlener of instelling verplicht is te geven. U heeft dus het recht zich voor te bereiden op uw ontslag. U heeft het recht om tegen het ontslag in beroep te gaan bij de geneesheer-directeur en in het ziekenhuis te blijven totdat deze op uw beroep heeft beslist. Tot slot heeft u, ook bij een gedwongen ontslag, recht op nazorg.

Ontslagverzoek

Ik ben gedwongen opgenomen; hoe kan ik met ontslag?

U kunt het beste eerst met uw behandelaar spreken om te horen hoe hij of zij over uw wens denkt. Deze stap is niet verplicht. U heeft het recht om direct een schriftelijk ontslagverzoek in te dienen bij de geneesheer-directeur van het ziekenhuis. U behoort dan binnen 2 weken een schriftelijke reactie te ontvangen. Indien u geen of een afwijzende reactie krijgt kunt u de officier van justitie verzoeken het oordeel van de rechter te vragen. Informeer hierover bij uw advocaat.

Paraplumachtiging

Wat is een paraplumachtiging?

Een paraplumachtiging wordt door een rechter afgegeven aan iemand die in een thuissituatie verblijft. De paraplumachtiging maakt het mogelijk om op enig moment toch tot dwangopneming over te gaan. Een voorbeeld hiervan is dat iemand zich niet aan de gestelde voorwaarde, het medicatiegebruik, houdt en het daarom thuis dreigt mis te gaan.

PVP / patiëntenvertrouwenspersoon

Wat is een pvp?

Bijna ieder psychiatrisch ziekenhuis heeft een patiëntenvertrouwenspersoon (pvp). De pvp is niet in dienst van het ziekenhuis maar behoort tot een onafhankelijke landelijke stichting. De pvp stelt zich partijdig op aan uw kant.

RM / rechterlijke machtiging

Wat is een rm?

Een rechterlijke machtiging is een beslissing van de rechter om u gedwongen te laten opnemen in een psychiatrisch ziekenhuis. Een rm wordt aangevraagd als er geen haast is bij een gedwongen opname.

Kan ik met een rm/ibs met ontslag, naar huis of naar buiten?

Hier biedt de Wet Bopz inderdaad mogelijkheden toe. U heeft recht op bewegingsvrijheid in en rond het ziekenhuis. Dit recht mag alleen beperkt worden in geval uw behandelaar vreest voor uw gezondheidstoestand, voor verstoring van de orde in het ziekenhuis, of ter voorkoming van strafbare feiten. U kunt verzoeken om een kort of lang verlof naar huis wanneer u vindt dat het sinds de gedwongen opname beter met u gaat. Tenslotte heeft u ook het recht te verzoeken om ontslag. Dit kan schriftelijk bij de geneesheer-directeur van het ziekenhuis.

Second opinion

Heb ik recht op een second opinion?

Ja. U mag over ieder soort behandeling in de gezondheidszorg een second opinion (tweede mening) vragen. Ook hulpverleners erkennen het recht op een tweede mening.

Separeren

Kunnen ze mij zo maar separeren?

Nee. Dat kan alleen als er gevaar dreigt dat u zichzelf of iemand anders iets aandoet.

Voorlopige RM

Wat is een voorlopige RM en wanneer wordt die aangevraagd?

Een voorlopige RM is een beslissing van de rechter om u gedwongen te laten opnemen in een psychiatrisch ziekenhuis en duurt maximaal 6 maanden. De rechter kan de voorlopige RM verlenen aan a) iemand die nog thuis woont; b) aan een reeds vrijwillig opgenomen patiënt; en c) aan een patiënt die op dat moment met een IBS is opgenomen. De voorlopige RM zal alleen dan worden verleend wanneer de rechter heeft vastgesteld dat er sprake is van een stoornis van de geestesvermogens en daaruit voortvloeiend gevaar, terwijl minder ingrijpende oplossingen buiten het ziekenhuis ontbreken.

Voorwaardelijke machtiging

De voorwaardelijke machtiging moet voorkomen dat u gedwongen wordt opgenomen in een psychiatrische instelling. Een behandelingsplan en een aantal afspraken (de voorwaarden) zorgen daarvoor. De rechter beslist of u zo'n voorwaardelijke machtiging krijgt. En de rechter doet dit alleen als u het eens bent met het behandelingsplan en de gestelde voorwaarden. Als u zich vervolgens niet aan de voorwaarden houdt, kunt u alsnog gedwongen worden opgenomen.

Vrijheden

Hoe kan ik meer vrijheden krijgen?

U heeft recht op vrijheden op het terrein van het ziekenhuis zelf. U mag het ziekenhuisterrein verlaten als u vrijwillig bent opgenomen. Als u gedwongen bent opgenomen mag u het ziekenhuisterrein niet verlaten. Dat mag wel als u verlof heeft.

Kijk voor meer informatie op www.pvp.nl